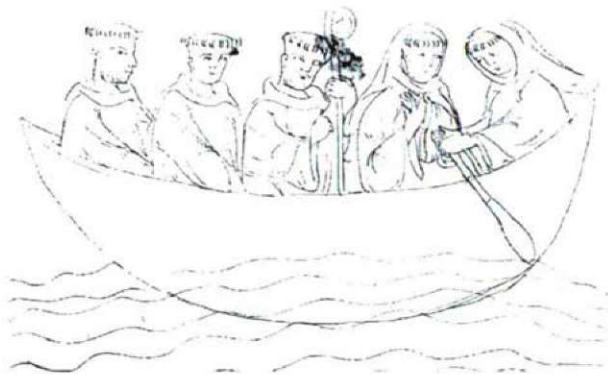

a Mi Urunk, Jézus Krisztus, nem a teremtés Ura-e, minden állatok Istene? Vajon nem szelídíthet-e meg minden élőlényt?”

Miután ezek mondotta, fennhangon énekelni kezdett. A testvérek aggodalommal pislogtak a halak felé. Abban a pillanatban, hogy a halak meghallották Szent Brendan énekét, feljöttek az óceán fenékről, és újra meg újra körülúszták a bárkát. A különböző halfajok akkora sokasága körözött, hogy a testvérek nem láttak mást, csak ezt a rengeteg halat. A bárkához azonban nem merészkedtek közel, csupán egy széles ívben úszkáltak körülötte. Egészen addig, míg Isten embere be nem fejezte a misézést ide-oda úsztak, ám mihelyst vége lett, mintha menekülnének, az óceán különböző csapásain eltűntek Isten szolgálóinak szeme elől.¹ A kedvező szél és a feszülő vitorlák ellenére nyolc napig tartott, amíg átszelték ezt az áttetsző tengert.

22.) A kristályoszlop²

Egy szép napon, épp amikor a szerzetesek sorra misét celebráltak, egy oszlop támadt előttük a tengerből, és bár úgy látták, nem is annyira távol tőlük, mégis három napba tellett, mire a közelébe érhettek. Már egészen mellet-

¹Az állatoknak való prédikálás motívuma később (XII–XIII. század) jól ismert toposszá válik a szentek életrajzában. Ld. Szent Ferenc prédikációját a madaraknak (*Legenda Aurea*, i.m., 246. o.), vagy padovai Szent Antal prédikációját a halaknak (*AA.SS. Iun. Tom. II., 724–725. o.*).

²A kristályoszlopot általában jéghegygel azonosítják. A Mældúin történetben ezüstoszlopként bukkan fel (Germán, kelta..., 176. o.), de az *Immram Húi Corra*-ban is szerepel (Stokes, RC 14/1983). „A hegynél azután, talán a tengeri jegesedésből kiszabadult nagyobb jéghegyeket gyakran kísérő jégtörmelék gyűrűjébe keveredtek, és azt hitték, hogy ez a 'háló' más anyagból való.” Severin: *Brendan expedició*, 272. o.

te jártak, de Isten embere hiába nézett felfelé, az oszlop olyan magas volt, hogy nem láthatta annak csúcsát. Magasabbra nyúlt az ég boltozatánál, csúcsa a fellegek fölé emelkedett. Mi több, egy széleslyukú háló vette körül. Ez a háló olyan szemű volt, hogy egy bárka könnyedén keresztül tudott siklani rajta. A testvérek nem tudták eldönteni, vajon miből is készülhetett. Ezüstszerű volt, de keményebbnek tűnt még a márványnál is. Az oszlop maga a legragyogóbb kristályból volt.

Brendan így szólt a testvérekhez: „Húzzátok be az evezőket, eresszétek le az árbocot meg a vitorlát. Egy páran közületek pedig kapaszkodjanak a háló szemeibe.” A háló és az oszlop között mindenhol durván egy mérföldnyi hatalmas tér volt, és a háló ugyanígy a tengerbe is hasonló mélységig ereszkedett alá. Miután a testvérek végrehajtották az utasítást, Isten embere így folytatta: „Engedjétek, hogy a bárka valamelyik lyukon át beússzék a hálón belülré,¹ és szemléljük meg közelebről Teremtőnk eme csodálatos alkotását.” Mihelyt a hálón túlra értek, nagy csodálkozással tekintettek körül. A tenger olyan tisztán csillogott, mint az üveg,² így a tengerfelszín alatt is minden élesen körvonalazódott. Láthatták az oszlop tengerbe nyúló alapzatát, valamint a háló tengerfenéken elterülő szélét is. A napsugár pedig ugyanolyan fényesen csillámlott, mint a víz színe felett.

Szent Brendan lemérte a háló nyílásának négy oldalát, ami minden oldalon négy könyöknyi értéket jelzett.³ Egész álló nap az oszlop egyik oldala mentén hajóztak, és még itt, az oszlop árnyékában is érezhették a nap melegét. A kilencedik imaóra idejéig maradtak ezen az oldalon, amelyet Isten embere folyamatosan méregetett. Az oszlop minden egyes oldalának mértéke ugyanakkora, mintegy ezernégyszáz könyök körüli lehetett. A tiszteletreméltó atya négy napon át foglalatostkodott az oszlop négy sarkának felmérésével.⁴

A negyedik napon aztán az oszlop déli oldalának egyik ablakában a hálózhoz hasonló anyagból készült kelyhet és az oszlop színéhez hasonló ostyatá-nyért találtak. Szent Brendan nyomban a kezébe vette mindkettőt, és így szólt:

¹ „Én vagyok a kapu.” Jn 10,9.

² Jel 4,6.

³ „*quattuor cubitis in omnem partem.*” Egy *cubitus* kb. 114,3 cm.

⁴ A Templom körülmérése (Ez 40–41); valamint a Mennyei Jeruzsálem lemerése (Jel 21,15–16). A terület szakrális körülmérésével is kijelölték egy ír kolostor határait. Ebben az esetben a hely körüljárása jelentette a „birtokbavételt”. Ld. Bitel, i.m., 61. o. Szent Patrik életrajzában is olvashatunk egy alapítási történetről, amikor a szent „ünnepléses körmenetben az angyalok, a közösség idősebb tagjai és kíséretének társaságában botjával megmérte a kerítést és az épületeket. Megjelölte a külső határokat, valamint a főbb épületek méreteit, majd egész közösségét utasította, hogy hasonlóképpen cselekedjen.” Whitley Stokes, ed. *The Tripartite Life of Saint Patrick*. (London, 1887), 236. o.

„A Mi Urunk, Jézus Krisztus kinyilatkoztatta nekünk ezt a csodát, és nekem adta e két isteni ajándékot, hogy az általa véghez vitt csodát, hitüket megerősítendő, másoknak is bizonyíthassam.”¹ Isten embere utasította a testvéreket, hogy mutassanak be Istentiszteletet, majd frissítsék fel testüket, amióta ugyanis megpillantották az oszlopot nem volt egyetlen szabad percük sem, hogy ételt és italt vegyenek magukhoz.

Az éjszaka elteltével a testvérek északi irányba kezdtek evezni. Átjutva a háló egyik nyílásán felállították az árbocot, és felhúzták a vitorlát. Néhány testvér egészen addig tartotta a hálószemeket, amíg a bárkán minden el nem készült. Eppen vitorlát bontottak, amikor kedvező hátszelet kaptak; így nem kellett evezniük, csupán a kötélzetet és a kormánylapátot tartották. A szél nyolc napon át sodorta bárkájukat észak felé.

23.) Kovácsok Szigete²

A nyolcadik nap múltán nem messze egy zord, sziklás, salakos sziget bukkant elő. Nem nőtt ott se fa, se fű; ehelyett mindenütt kovácsműhelyek voltak. A tiszteletreméltó atya társaihoz fordult: „Nagy gond nekem ez a sziget. Nem akarnék partraszállni, sőt megközelíteni sem igen áll szándékomban, a szél mégis egyenesen a part felé sodor bennünket.” Amint egy pillanatra szinte köhajtásnyira hajóztak el a sziget mellett, hallhatták a fűjtatók mennydörgő robaját, valamint a kalapácsok döngését a vason és az üllökön. E borzalmas zenebona hallatán a tiszteletreméltó atya a négy égtáj felé fordulva, az Úr jélével felvértezve magát, így szólt: „Úr Jézus Krisztus menekíts meg bennünket a baljós szigettől.”

Alig hangzottak el szavai, egy szigetlakó bukkant elő az ajtók mögül, feltehetően dolga akadván odakint. Rettentően borzas feje volt, lényéből tűz és sötétség áradt. Megpillantotta Krisztus szolgálinak a sziget közelében úszó

¹„Az ezüstszozlopról hatalmas háló csüngött a vízbe: egy kis darabot levágtak a hálóból, és magukkal vitték, hogy Írországba érve bizonyítékul szolgáljon elbeszélésükhöz.” (*Imram Máeldúin – Germán, kelta...*, 176. o.)

²A Pokol víziója emlékeztünkbe idézi az Aeneas-történet kyklopsz-szigetét, ahonnan fejvesztve menekülni kellett. (Aeneis Vol. III., 639–683., i.m., 183–184. o.) De gondolhatunk itt a germán mitológia kovácsaira is. Érdekes párhuzam a Máeldúin történetben a Kovácsok Kemencéjének Szigete (Lady Gregory, i.m., 65. o.); illetve Szindbád 3. meséjének egyik epizódja, amikor hősünk „a halál torkából” menekül, és a kiszúrt szemű szörnyek hatalmas köveket hajigálnak utána a tengerbe (Ezeregyéjszaka meséi, i.m., 288. o.). Mindezek mellett feltételezik, hogy a leírás egy ténylegesen látott vulkánkitörésre vonatkozna. Az északi tenger eme vulkánját pedig Izland ma is ismert vulkánjai (Surtsey, Hekla, Katla) között keresik.